

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 27 грудня 2018 р. № 1190
(в редакції постанови Кабінету Міністрів України
від 14 січня 2025 р. № 31)

ПОЛОЖЕННЯ
про сертифікацію педагогічних працівників

Загальна частина

1. Це Положення встановлює порядок проведення сертифікації педагогічних працівників (далі — сертифікація).

Метою сертифікації є виявлення та заохочення педагогічних працівників з високим рівнем педагогічної майстерності, які володіють методиками компетентнісного навчання і новими освітніми технологіями та сприяють їх поширенню.

Педагогічні працівники беруть участь у сертифікації виключно на добровільних засадах і можуть відмовитися від участі на будь-якому її етапі.

2. У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

експерти — педагогічні, науково-педагогічні працівники закладів освіти чи інші особи з досвідом педагогічної діяльності не менше ніж п'ять років, яких може бути залучено до проведення сертифікації;

експертне оцінювання професійних компетентностей — оцінювання експертами професійних компетентностей учасника сертифікації за результатами вивчення його практичного досвіду роботи;

кабінет учасника сертифікації — інформаційна веб-сторінка, що створюється для кожного учасника сертифікації на офіційному веб-сайті Українського центру оцінювання якості освіти;

незалежне тестування учасників сертифікації — оцінювання фахових знань і умінь, що проводиться з використанням організаційно-технологічних процесів здійснення зовнішнього незалежного оцінювання;

Реєстр сертифікатів педагогічних працівників — інформаційно-комунікаційна система, яка містить інформацію про видані педагогічним працівникам сертифікати, що зберігається в Єдиній державній електронній базі з питань освіти;

учасник сертифікації — педагогічний працівник, який добровільно зареєструвався для проходження сертифікації.

3. МОН з урахуванням наявних професійних стандартів педагогічних працівників, обсягів фінансування та спроможності органів і установ, що проводять сертифікацію, визначає категорії та граничну кількість учасників сертифікації у відповідному році.

4. Обробка персональних даних педагогічних працівників здійснюється відповідно до Закону України “Про захист персональних даних”.

5. Сертифікація проводиться державною мовою з дотриманням засад і принципів, визначених статтею 6 Закону України “Про освіту”.

6. Сертифікація педагогічного працівника проводиться за умови його добровільної реєстрації, яка здійснюється у порядку, визначеному МОН.

Для кожного учасника сертифікації Український центр оцінювання якості освіти створює на своєму офіційному веб-сайті кабінет учасника сертифікації, доступ до якого здійснюється в порядку, визначеному зазначеним Центром.

7. Взяти участь у сертифікації можуть педагогічні працівники, які на день початку реєстрації для участі в сертифікації мають відповідне педагогічне навантаження не менше ніж 0,25 тарифної ставки та стаж педагогічної роботи не менше ніж два роки.

Педагогічний працівник, який брав участь у сертифікації, але не отримав сертифіката, має право на повторне проходження сертифікації не раніше ніж через рік.

Педагогічний працівник, який відмовився від участі у сертифікації на умовах, визначених пунктом 22 або 28 цього Положення, має право на повторне проходження сертифікації у наступному році.

Правом на проходження сертифікації за рахунок коштів державного бюджету педагогічний працівник може скористатися один раз на три роки.

8. Адміністрація закладу освіти повинна сприяти проходженню сертифікації педагогічним працівником.

9. Сертифікація проводиться послідовно в три етапи, а саме:

- 1) незалежне тестування учасників сертифікації;
- 2) самооцінювання учасниками сертифікації власної педагогічної майстерності;
- 3) вивчення практичного досвіду роботи учасників сертифікації.

10. Реєстрація для проходження сертифікації здійснюється у строки, встановлені МОН.

Незалежне тестування

11. Незалежне тестування учасників сертифікації проводиться в паперовій (бланковій) формі та/або у формі комп'ютерного тестування та організовується Українським центром оцінювання якості освіти та регіональними центрами оцінювання якості освіти (далі — регіональні центри).

Український центр оцінювання якості освіти з метою проведення незалежного тестування:

здійснює організаційно-технологічне забезпечення незалежного тестування;

розробляє інструктивно-методичні матеріали щодо роботи пунктів проведення зовнішнього незалежного оцінювання, в яких проводиться незалежне тестування (далі — пункти тестування), пунктів обробки матеріалів незалежного тестування/реєстраційних матеріалів (далі — пункти обробки);

забезпечує наповнення банку завдань зовнішнього незалежного оцінювання завданнями для проведення незалежного тестування;

забезпечує розроблення комплексу програмних засобів для реєстрації педагогічних працівників, підготовки, проведення та обробки результатів незалежного тестування, роботи сервісу генерування документів за підсумками проведення сертифікації;

укладає та тиражує (для проведення незалежного тестування в паперовій (бланковій) формі) на умовах конфіденційності тести для незалежного тестування відповідно до програм незалежного тестування, затверджених МОН;

розробляє та ухвалює загальні характеристики тестів для незалежного тестування, схеми нарахування балів за виконання завдань тестів для незалежного тестування;

здійснює розподіл учасників сертифікації між сесіями та аудиторіями в пунктах тестування;

організовує доставку матеріалів незалежного тестування з Українського центру оцінювання якості освіти до пунктів тестування та з пунктів тестування до пунктів обробки;

організовує при Українському центрі оцінювання якості освіти роботу апеляційної комісії, предметних фахових комісій, які діють відповідно до положень, затверджених МОН;

персоніфікує виконані учасниками сертифікації роботи з незалежного тестування, установлює персональні результати незалежного тестування;

формує в електронному вигляді відомості про результати незалежного тестування.

12. У процесі проведення сертифікації регіональні центри:

1) взаємодіють із структурними підрозділами з питань освіти місцевих держадміністрацій та органів місцевого самоврядування, закладами освіти з питань організації та проведення незалежного тестування, а також кадрового забезпечення пунктів тестування;

2) організують та/або здійснюють реєстрацію педагогічних працівників для участі в сертифікації у закріплених за регіональними центрами оцінювання якості освіти зонах обслуговування;

3) формують разом із структурними підрозділами з питань освіти облдержадміністрацій та закладами освіти мережу пунктів тестування;

4) здійснюють розподіл учасників сертифікації між пунктами тестування;

5) утворюють пункти обробки;

6) залучають на умовах, визначених Порядком залучення педагогічних, наукових, науково-педагогічних працівників та інших фахівців до проведення зовнішнього незалежного оцінювання, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 15 квітня 2015 р. № 222 (Офіційний вісник України, 2015 р., № 33, ст. 969), фахівців як:

відповідальних за пункт тестування, помічників, старших інструкторів, інструкторів, чергових пункту тестування (у пунктах тестування);

спеціалістів з обробки документів учасників сертифікації, матеріалів зовнішнього оцінювання, реєстраційних матеріалів (у пунктах обробки);

7) організують підготовку фахівців, залучених до проведення незалежного тестування, відповідно до порядку, визначеного Українським центром оцінювання якості освіти, забезпечують їх інформаційними та методичними матеріалами;

8) організують діяльність регламентних комісій;

9) організують охорону контейнерів (пакетів) з матеріалами незалежного тестування;

10) здійснюють обробку реєстраційних документів учасників сертифікації, матеріалів щодо незалежного тестування.

13. Графік проведення незалежного тестування затверджується наказом Українського центру оцінювання якості освіти та оприлюднюється на офіційному веб-сайті такого Центру не пізніше ніж за чотири тижні до початку його проведення.

14. Лист-виклик для участі в незалежному тестуванні, що містить інформацію про місце, дату та час його проведення, розміщується в кабінеті учасника сертифікації не пізніше ніж за тиждень до початку проведення незалежного тестування.

15. Для проведення незалежного тестування можуть використовуватися приміщення закладів освіти на безоплатній основі в порядку, визначеному МОН.

16. Учасники сертифікації повинні своєчасно прибути до місця проходження незалежного тестування з документом, що посвідчує особу, та листом-викликом для участі в ньому.

Учасник сертифікації, в якого відсутній документ, що посвідчує особу, до незалежного тестування не допускається.

Під час проходження незалежного тестування учасники сертифікації повинні дотримуватися правил проходження незалежного тестування, визначених Українським центром оцінювання якості освіти.

17. Педагогічний працівник може за власним бажанням відмовитися від участі в проходженні незалежного тестування. Для цього він повинен надіслати до відповідного регіонального центру рекомендованим поштовим відправленням чи передати нарочно письмову заяву (у довільній формі) або надіслати електронною поштою електронну копію такої заяви. До заяви повинно бути додано копію (електронну копію) оригіналу паперового документа, що посвідчує особу. Відповідна заява повинна надійти до регіонального центру не пізніше ніж за два тижні до початку проведення незалежного тестування.

18. Опрацювання матеріалів незалежного тестування здійснюється в пунктах обробки та триває не довше ніж 12 робочих днів з дня проведення незалежного тестування.

Результати незалежного тестування визначаються на підставі набраної учасником сертифікації кількості балів за виконання завдань тесту. Тестовий бал визначається як арифметична сума балів за відповіді на завдання тесту шляхом додавання балів, отриманих у процесі зіставлення відповідей на завдання тесту з ключами відповідей. Визначення тестового бала здійснюється на основі схем нарахування балів, затверджених Українським центром оцінювання якості освіти.

У разі порушення учасником сертифікації правил проходження незалежного тестування його результати анулюються Українським центром оцінювання якості освіти на підставі рішення апеляційної комісії за поданням регламентної комісії.

Результати незалежного тестування оприлюднюються шляхом їх розміщення в кабінетах учасників сертифікації не пізніше ніж через 18 календарних днів після його проведення.

19. За підсумками незалежного тестування формуються в електронному вигляді відомості про результати незалежного тестування, які затверджуються директором Українського центру оцінювання якості освіти шляхом накладення кваліфікованого електронного підпису з дотриманням вимог Закону України “Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги”.

У разі виникнення сумніву щодо правильності встановлення результату незалежного тестування, незгоди з рішенням щодо анулювання результату учасник сертифікації може протягом трьох календарних днів після оприлюднення результатів незалежного тестування подати до апеляційної комісії при Українському центрі оцінювання якості освіти апеляційну заяву щодо результатів незалежного тестування.

Розгляд такої заяви здійснюється протягом не більше ніж семи календарних днів з дня її отримання.

20. Учасники сертифікації, які за підсумками проходження незалежного тестування набрали менше ніж 60 відсотків максимальної кількості тестових балів, та учасники сертифікації, які не з’явилися для проходження незалежного тестування, вважаються такими, що не пройшли незалежне тестування та не допускаються до участі в наступному етапі сертифікації.

Інформація про допущення чи недопущення учасника сертифікації до участі в наступному етапі сертифікації розміщується в кабінеті учасника сертифікації разом з результатами незалежного тестування.

Український центр оцінювання якості освіти формує списки учасників сертифікації, які пройшли незалежне тестування та допущені до участі в наступному етапі сертифікації, та не пізніше ніж 1 березня та 1 жовтня поточного року передає ці списки Державній службі якості освіти.

Самооцінювання учасником сертифікації власної педагогічної майстерності

21. Учасники сертифікації, які за результатами незалежного тестування допущені до участі в наступному етапі сертифікації, повинні здійснити самооцінювання власної педагогічної майстерності щодо формування в учнів ключових компетентностей і вмінь, визначених у частині першій статті 12 Закону України “Про освіту”.

Результати самооцінювання повинні складатися із заповненої анкети самооцінювання, форма та методичні рекомендації щодо заповнення якої затверджуються Державною службою якості освіти.

22. Учасники сертифікації повинні надіслати результати самооцінювання власної педагогічної майстерності в строки та спосіб, визначені Державною службою якості освіти. Інформація про строки та

спосіб надсилання учасником сертифікації результатів самооцінювання власної педагогічної майстерності оприлюднюється на офіційному веб-сайті Державної служби якості освіти та/або установи, що належить до сфери її управління, протягом трьох робочих днів з дня отримання інформації про учасників сертифікації, допущених до участі в наступному етапі сертифікації за результатами незалежного тестування.

Учасник сертифікації може відмовитися продовжувати участь в наступному етапі сертифікації. Для цього він повинен надіслати до відповідного територіального органу Державної служби якості освіти рекомендованим поштовим відправленням чи передати нарочно письмову заяву (у довільній формі) або надіслати електронною поштою електронну копію такої заяви. До заяви повинно бути додано копію (електронну копію) оригіналу паперового документа, що посвідчує особу.

23. Державна служба якості освіти організовує вивчення результатів самооцінювання власної педагогічної майстерності учасників сертифікації.

Учасник сертифікації не допускається до участі в наступному етапі сертифікації у разі неподання результатів самооцінювання власної педагогічної майстерності або подання їх з недотриманням строку чи способу, визначеного Державною службою якості освіти.

Рішення про допущення чи недопущення повинно бути прийнято не пізніше десяти робочих днів з дня завершення строку подання результатів самооцінювання власної педагогічної майстерності та протягом трьох робочих днів з дня прийняття такого рішення повідомлено учаснику сертифікації шляхом надсилання його на адресу електронної пошти.

Державна служба якості освіти передає Українському центру оцінювання якості освіти інформацію про учасників сертифікації, недопущених до участі в наступному етапі сертифікації (із зазначенням причин).

Державна служба якості освіти протягом п'яти робочих днів з дня отримання результатів проходження етапу самооцінювання власної педагогічної майстерності учасником сертифікації надсилає йому результати проходження цього етапу сертифікації для розроблення програми власного професійного розвитку.

24. У разі зміни місця роботи, посади або персональних даних під час проходження першого та другого етапів сертифікації учасник сертифікації інформує про це відповідний територіальний орган Державної служби якості освіти рекомендованим поштовим відправленням, електронною поштою або нарочно не пізніше трьох календарних днів з дня отримання повідомлення про допущення до участі у третьому етапі сертифікації.

Вивчення практичного досвіду роботи учасників сертифікації

25. Вивчення практичного досвіду роботи учасників сертифікації організовується Державною службою якості освіти, її територіальними органами та/або установою, що належить до сфери її управління, які:

1) здійснюють організаційне забезпечення вивчення практичного досвіду роботи учасників сертифікації;

2) взаємодіють із закладами освіти, установами, організаціями, органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування з питань підготовки експертів та їх залучення до вивчення практичного досвіду роботи учасників сертифікації;

3) організовують добір і підготовку експертів, забезпечують їх інформаційними та методичними матеріалами;

4) формують експертні групи та закріплюють їх за учасниками сертифікації;

5) перед початком вивчення практичного досвіду роботи здійснюють збір інформації від учасників сертифікації за формою, затвердженою наказом Державної служби якості освіти;

6) надсилають учасникам сертифікації повідомлення про вивчення їх практичного досвіду роботи;

7) надсилають підписані експертні висновки до Державної служби якості освіти;

8) забезпечують зберігання матеріалів вивчення практичного досвіду роботи учасників сертифікації протягом одного року.

До початку вивчення практичного досвіду роботи учасників сертифікації Державна служба якості освіти повинна затвердити та оприлюднити на власному офіційному веб-сайті та/або офіційному веб-сайті установи, що належить до сфери її управління, список експертів та методику проведення оцінювання професійних компетентностей учасників сертифікації, форму експертного висновку та методичні рекомендації щодо її заповнення.

Учасники сертифікації не можуть бути залучені як експерти до вивчення практичного досвіду роботи.

Вивчення практичного досвіду роботи учасника сертифікації здійснюється в закладі освіти та/або дистанційно з використанням інформаційно-цифрових технологій.

Під час вивчення практичного досвіду роботи учасника сертифікації здійснюється відеофіксація.

26. Наказ Державної служби якості освіти про затвердження списку експертів є обов'язковою умовою для:

1) відрядження/залучення експерта в установленому порядку для роботи у складі експертної групи;

2) допуску експерта до вивчення практичного досвіду роботи учасника сертифікації в закладі освіти;

3) організації керівником закладу освіти заміни педагогічних працівників, які будуть залучені як експерти до вивчення практичного досвіду роботи учасників сертифікації.

27. До складу експертної групи, яка вивчає практичний досвід роботи учасника сертифікації, входять не менше ніж два експерти.

Підготовка експертів здійснюється установою, що належить до сфери управління Державної служби якості освіти. До підготовки експертів можуть залучатися наукові, науково-педагогічні працівники з досвідом педагогічної діяльності не менше п'яти років. За результатами навчання та успішного проходження підсумкового тестування установа, що належить до сфери управління Державної служби якості освіти, видає експертам сертифікат про підвищення кваліфікації. Наявність сертифіката є підставою для включення експерта до списку експертів.

До відповідної експертної групи не можуть входити експерти, які:

проживають в одному з учасником сертифікації населеному пункті (селі, селищі, місті);

працюють з учасником сертифікації в одному закладі освіти чи є співавторами наукової, науково-методичної та/або методичної роботи.

28. Строк вивчення практичного досвіду роботи учасника сертифікації визначається експертною групою та повідомляється учаснику сертифікації працівником відповідного територіального органу Державної служби якості освіти на адресу електронної пошти, зазначену в його реєстраційній картці-заяві, не раніше ніж за п'ять і не пізніше ніж за три робочих дні з дня початку вивчення практичного досвіду роботи учасника сертифікації.

Учасник сертифікації може відмовитися від участі в третьому етапі сертифікації. Для цього він повинен надіслати до відповідного територіального органу Державної служби якості освіти рекомендованим поштовим відправленням чи передати нарочно письмову заяву (у довільній формі) або надіслати електронною поштою електронну копію такої заяви. До заяви повинно бути додано копію (електронну копію) оригіналу паперового документа, що посвідчує особу. У такому випадку вивчення практичного досвіду роботи учасника сертифікації не проводиться, а в разі відмови під час або після завершення проведення вивчення практичного досвіду роботи результати оцінювання такого учасника сертифікації анулюються.

У разі виявлення невідповідності учасника сертифікації вимогам цього Положення вивчення його практичного досвіду роботи не проводиться, а в разі виявлення невідповідності під час або після завершення проведення вивчення практичного досвіду роботи результати оцінювання такого учасника сертифікації анулюються.

Державна служба якості освіти передає Українському центру оцінювання якості освіти інформацію про учасників сертифікації, зазначених в абзацах другому і третьому цього пункту, разом з інформацією про результати вивчення їх практичного досвіду роботи.

29. Учасники сертифікації повинні проводити навчальні заняття згідно з календарним планом своєї роботи та відповідним навчальним планом.

Учасникам сертифікації категорично забороняється проводити репетиції навчальних занять. У разі встановлення такого факту експертна група фіксує це у своєму експертному висновку, а результати оцінювання практичного досвіду роботи такого учасника сертифікації анулюються.

30. За результатами вивчення практичного досвіду роботи учасника сертифікації експертна група заповнює форму експертного висновку, яку підписують усі експерти та яка повинна містити кількість набраних учасником сертифікації балів за кожну професійну компетентність, що оцінюється за відповідним критерієм (критеріями), та їх загальну суму.

Копія експертного висновку надається учаснику сертифікації не пізніше одного робочого дня після його підписання експертами.

Експертний висновок може містити відмітку про наявність інформації щодо проведення учасником сертифікації репетиції навчального заняття та обґрунтування надання такого висновку.

31. Учасник сертифікації може оскаржити результати вивчення його практичного досвіду роботи протягом трьох календарних днів з дня отримання копії експертного висновку шляхом подання звернення до відповідного територіального органу Державної служби якості освіти, повноваження якого поширюються на територію, де функціонує заклад освіти, в якому працює учасник сертифікації, із зазначенням суті питання.

Розгляд такого звернення здійснює апеляційна комісія при Державній службі якості освіти не більше десяти робочих днів з дня його отримання.

Положення про апеляційну комісію при Державній службі якості освіти розробляє Державна служба якості освіти та затверджує МОН.

32. Державна служба якості освіти передає інформацію про результати вивчення практичного досвіду роботи усіх учасників сертифікації до Українського центру оцінювання якості освіти в узгоджений з ним строк, але не пізніше ніж 7 грудня поточного року.

Український центр оцінювання якості освіти протягом трьох робочих днів з дня отримання відповідної інформації забезпечує її розміщення в кабінетах учасників сертифікації.

Якщо кількість балів, зазначена в кабінеті учасника сертифікації, не відповідає кількості балів, зазначеній у копії експертного висновку, учасник сертифікації протягом трьох календарних днів з дня оприлюднення такої інформації має право звернутися до Державної служби якості освіти з вимогою щодо усунення такої невідповідності. У разі підтвердження наявності технічної помилки Державна служба якості освіти зобов'язана не пізніше наступного робочого дня повідомити про це Українському центру оцінювання якості освіти.

Визначення результатів сертифікації та видача сертифікатів

33. Результати сертифікації визначаються на підставі кількості балів, набраної учасником сертифікації за результатами вивчення його практичного досвіду роботи.

34. Сертифікат видається учасникам сертифікації, які набрали кількість балів, що дорівнює або перевищує кількість балів, яка є мінімально достатньою для видачі сертифіката, — пороговий бал.

Пороговий бал щороку визначає комісія з визначення результатів сертифікації педагогічних працівників, яку утворює Державна служба якості освіти. До складу зазначеної комісії можуть залучатися представники громадськості.

Протягом трьох робочих днів з дня проведення засідання комісії з визначення результатів сертифікації педагогічних працівників результати сертифікації (копія протоколу засідання) повинні бути подані до Українського центру оцінювання якості освіти для відображення інформації про результати сертифікації в кабінетах учасників сертифікації.

35. Сертифікат є дійсним протягом трьох років починаючи з 1 січня року, наступного за роком успішного проходження сертифікації.

36. Інформація про успішне проходження сертифікації у вигляді графічного зображення сертифіката, форму якого затверджує Український центр оцінювання якості освіти, розміщується в кабінетах учасників сертифікації не пізніше ніж через десять робочих днів з дня встановлення комісією з визначення результатів сертифікації педагогічних працівників граничної кількості балів.

Графічне зображення сертифіката повинне містити інформацію про:

номер сертифіката;

прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) володільця сертифіката;

категорію учасника сертифікації (згідно з установленими МОН категоріями учасників сертифікації у відповідному році);

успішне проходження сертифікації із зазначенням назви професійного стандарту, відповідно до якого успішно пройдено сертифікацію;

номер і дату протоколу засідання комісії з визначення результатів сертифікації;

строк дії сертифіката.

37. Інформацію про видані учасникам сертифікації сертифікати передає Український центр оцінювання якості освіти до Єдиної державної електронної бази з питань освіти наступного робочого дня після розміщення графічних зображень сертифікатів у кабінетах учасників сертифікації.

Підтвердженням видачі сертифіката педагогічному працівникові є наявність відповідної інформації в Єдиній державній електронній базі з питань освіти, яка може бути перевірена з використанням офіційного веб-сайта технічного адміністратора зазначеної Єдиної бази.

Положення про Реєстр сертифікатів педагогічних працівників та порядок доступу до нього затверджує МОН.

38. Успішне проходження сертифікації зараховується як проходження атестації педагогічним працівником та є підставою для присвоєння атестаційною комісією йому чергової кваліфікаційної категорії та/або педагогічного звання.

Зарахування сертифікації здійснюється один раз протягом строку дії сертифіката.

39. Неуспішне проходження педагогічним працівником сертифікації не впливає на результати його атестації, продовження його роботи на відповідній посаді чи застосування до нього будь-яких заходів адміністративного впливу.

Фінансування заходів з проведення сертифікації

40. Сертифікація проводиться за рахунок коштів державного бюджету в установленому законодавством порядку та за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством.

41. Заходи, що відповідно до цього Положення проводить Український центр оцінювання якості освіти, регіональні центри, фінансуються за рахунок коштів, передбачених державним бюджетом для здійснення зовнішнього оцінювання та моніторингу якості освіти Українським центром оцінювання якості освіти та його регіональними центрами.

42. Заходи, що відповідно до цього Положення організовує та/або здійснює Державна служба якості освіти та/або установа, що належить до сфери її управління, фінансуються за рахунок коштів, передбачених державним бюджетом для забезпечення діяльності Державної служби якості освіти та/або установи, що належить до сфери її управління.
